

Orientering om Regeringens udspil på det specialiserede socialområde "Et liv med ligeværdige muligheder"

Til regionsrådet

I forbindelse med finansloven for 2020 aftalte regeringen med Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet at iværksætte en evaluering af det specialiserede socialområde som grundlag for at styrke indsatsen, nationale vidensdeling og den mest hensigtsmæssige opgavefordeling mellem kommuner og regioner.

Evalueringen er nu afsluttet, og regeringen har den 19. maj 2022 fremlagt en samlet afrapportering fra evalueringen og udspillet "Et liv med ligeværdige muligheder" med henblik på de kommende politiske forhandlinger. Regeringens udspil og afrapporteringen af evalueringen kan ses her: [Nyt udspil skal sikre højt specialiseret hjælp til mennesker med handicap og sociale problemer \(sm.dk\)](#)

Hovedpunkterne i udspillet er kort sammenfattet nedenfor:

Indførelse af specialeplanlægning på det højt specialiserede socialområde

Regeringen vil med sit udspil ændre på strukturerne på det højt specialiserede socialområde med indførelse af en national specialeplanlægning og en styrket national kapacitetsstyring, som skal sikre, at der er de nødvendige højt specialiserede tilbud til mennesker med handicap og sociale problemer.

Indførelsen af specialeplanlægning på det højt specialiserede socialområde sker med inspiration fra sundhedsområdet. Regeringen foreslår, at specialeplanlægningen udrulles til at omfatte alle socialområdets målgrupper frem mod 2030 i en proces, der indebærer følgende:

- Det specialiserede socialområde skal inddrages i faglige specialer, hvor en fælles faglighed i form af viden, kompetencer og indsatser opbygges i forhold til personer med beslægtede behov. Det forventes, at der er ca. 20 faglige specialer på socialområdet.
- For hvert speciale vil der blive udarbejdet specialebeskrivelser, der indeholder en beskrivelse af målgruppen, typer af indsatser og kriterier for specialfunktioner inden for specialet. Specialebeskrivelsen er samtidig et redskab til sagsbehandlernes viden om den bedste faglige standard for hvert af specialerne, som skal sikre en ensartet vurdering af behov og viden i udredning, visitation og indsats.
- Nogle leverandører af højt specialiserede indsatser udpeges som specialfunktioner og vises i Tilbudsportalen. Specialfunktionerne godkendes af socialtilsynet efter ansøgning, så det sikres, at de har den højeste faglige viden - herunder nødvendige specifikke kompetencer, uddannelse, samarbejdsformer og et vist antal borgerforløb (aktiv praksis), som forudsætning for at levere højt specialiserede indsatser. Godkendelsen som specialfunktion vil som udgangspunkt være tidsbegrænset, men vil blive frataget, hvis godkendelseskriterierne ikke længere opfyldes.
- Et udsnit af specialfunktionerne vil blive tildelt en videns- og rådgivningsforpligtelse, som indebærer, at leverandørerne stiller deres viden til rådighed for kommunale sagsbehandlere og andre leverandører på området i form af udgående rådgivning og kompetenceudvikling på lokale tilbud. Videns- og rådgivningsforpligtelsen tildeles af Socialstyrelsen efter udbud og vil som udgangspunkt gælde i otte år.
- Specialebeskrivelserne udarbejdes og udrulles gradvist startende med fem specialer og nye årligt, indtil hele det specialiserede socialområde er omfattet af specialeplanlægning i 2030.

Kvalificering af udredning og visitation

- Det forslås, at der indføres nye faglige visitationsretningslinjer, og at kendte udredningsværktøjer udvikles som redskaber i forbindelse med visitation til højt specialiserede tilbud.
- Der forslås gennemført tilbagevendende undersøgelser af voksne borgers trivsel og oplevelse af sagsbehandlingen og den støtte, de modtager.

Administrative og økonomiske konsekvenser

- Der er ikke med udspillet lagt op til ændringer i den nuværende opgavefordeling mellem kommuner og regioner.
- Kommunernes nuværende mulighed for at overtage regionale sociale tilbud forslås dog afskaffet, "*så hånden holdes under specialiseret viden i regionerne*".
- Der forslås etableret en ny organisation for national specialeplanlægning i Socialstyrelsen med beføjelser til at gribe ind, hvis udbuddet af højt specialiserede indsatser ikke er tilstrækkeligt.
- De nuværende højt specialiserede udrednings- og rådgivningsopgaver, som i dag varetages af en række højt specialiserede leverandører for VISO (Socialstyrelsens videns- og rådgivningsorganisation), forslås at overgå til de nye specialfunktioner med videns- og rådgivningsforpligtelse.
- Der forslås indført objektiv finansiering vedrørende kommunernes forbrug af de særligt udpegede specialfunktioners rådgivnings- og vidensforpligtelse. Herudover garanteres rådgivningsfunktionerne en fast grundfinansiering.
- Der forslås etableret en kommunal og regional lånemulighed til etablering af specialfunktioner, når etablering af disse er aftalt i regi af rammeaftalerne.

Der er på forhånd afsat 100 mio. kr. årligt i finansloven til styrkelse af det specialiserede socialområde.

Der forslås i udspillet afsat en række puljer til kvalitetsløft og investeringer - bl.a. følgende:

- En ansøgningspulje til økonomisk støtte af medarbejdere på opholdssteder og døgninstitutioner for udsatte børn og unge til blandt andet at gennemføre uddannelserne Pædagogisk Assistent og Meritpædagog.
- En ansøgningspulje til støtte til opkvalificering af medarbejdere til faglært niveau med fokus på socialpsykiatrien i 2022 og 2023.
- Midler til forskningsprojekter på det højt specialiserede socialområde med underliggende uddannelsesmuligheder bl.a. i form af ph.d.-stipendier.

Psykiatri- og socialudvalget vil på udvalgets møde den 8. juni 2022 få en nærmere orientering om udspillet.